

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

**ЗБОРНИК НА ТРУДОВИ ОД
„27. МЕЃУНАРОДЕН СИМПОЗИУМ
НА ТУРСКАТА КУЛТУРА“
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ - ШТИП**

7 мај, 2025

Штип, 2025

**УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ**

**ЗБОРНИК НА ТРУДОВИ ОД
„27. МЕЃУНАРОДЕН СИМПОЗИУМ
НА ТУРСКАТА КУЛТУРА“
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ - ШТИП**

7 мај, 2025

**Зборник на трудови од
„27. Меѓународен симпозиум на турската култура“
Филолошки факултет - Штип
7 мај, 2025**

Главен уредник
доц. д-р Ивана ВЕЛКОВА

Одговорен уредник
проф. д-р Марија ЛЕОНТИЌ

Лектор на македонски јазик
насл. доц. д-р Марија СОКОЛОВА

Лектор на турски јазик
доц. д-р Јусуф Мете Елкиран

Јазично уредување на англиски јазик
проф. д-р Натка ЈАНКОВА АЛАГОЗОВСКА

Техничко уредување
Славе Димитров

Издавач
Универзитет „Гоце Делчев” - Штип

Објавено во е-библиотека
<https://e-lib.ugd.edu.mk>

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека “Св. Климент Охридски”, Скопје

316.7(=512.161)(062)
7/8(=512.161)(062)

МЕЃУНАРОДЕН симпозиум на турската култура (27 ; 2025 ; Штип)
Зборник на трудови од “27. Меѓународен симпозиум на турската култура” Филолошки факултет - Штип 7 мај, 2025 [Електронски извор] / [главен уредник Ивана Велкова]. - Штип : Универзитет “Гоце Делчев” - Штип, Филолошки факултет, 2025

Начин на пристапување (URL): <https://ff.ugd.edu.mk/index.php/mk/>. - Текст во PDF формат, содржи 495 стр., илустр. - Наслов преземен од екранот. - Опис на изворот на ден 04.12.2025. - Фусноти кон текстот. - Библиографија кон трудовите

ISBN 978-608-277-134-2

а) Турска култура -- Собири

COBISS.MK-ID 67617797

**Зборник на трудови од
„27. Меѓународен симпозиум на турската култура“
Филолошки факултет - Штип
7 мај, 2025**

Претседател на симпозиумот:

Проф. д-р Луси КАРАНИКОЛОВА-ЧОЧОРОВСКА
(Филолошки факултет УГД-Штип)
Селџами ТАХИР

Членови на организациски одбор:

проф. д-р Махмут ЧЕЛИК (Филолошки факултет УГД-Штип)
проф. д-р Марија ЛЕОНТИК (Филолошки факултет УГД-Штип)
проф. д-р Ева ГОРГИЕВСКА (Филолошки факултет УГД-Штип)
проф. д-р Ранко МЛАДЕНОСКИ (Филолошки факултет УГД-Штип)
доц. д-р Ивана ВЕЛКОВА (Филолошки факултет УГД-Штип)
доц. д-р Надица НЕГРИЕВСКА (Филолошки факултет УГД-Штип)
доц. д-р Наташа САРАФОВА (Филолошки факултет УГД-Штип)
д-р Дујгу ЧАГМА (Р. Турција)
д-р Салих УНВЕР (Р. Турција)
Костадин ГОЛАКОВ (Филолошки факултет УГД-Штип)

Научен совет:

проф. д-р Јусуф ХАМЗАОГЛУ (С. Македонија)
проф. д-р Октај АХМЕД (С. Македонија)
проф. д-р Фадил ХОЏА (С. Македонија)
проф. д-р Ахмед ВЕЏДАН ЏАН (С. Македонија-Турција)
проф. д-р Лутфи СУНАР (Турција)
проф. д-р Нермин АРАЛ (Турција)
проф. д-р Ајген Сезир Ариг (Турција)
проф. д-р Мехмет КИРБИЈИК (Турција)
проф. д-р Данута ХМИЕЛОВСКА (Полска)
проф. д-р Гулзура ЦУМАКУНОВА (Киргизистан)
проф. д-р Сулејман БАКИ (С. Македонија)
проф. д-р Актан АГО (С. Македонија)
проф. д-р Гулин ОГУТ ЕКЕР (Турција)
проф. д-р Невин ГУНГОР ЕРГАН (Турција)
проф. д-р Ферит ХАКИМЏАНОВ (Татарстан-Русија)
проф. д-р Џенгиз ХАКОВ (Бугарија)
проф. д-р Зејнеп ЕРДОГАН (Турција)
проф. д-р Осман ЕМИН (С. Македонија)
проф. д-р Нуман АРУЧ (С. Македонија)
проф. д-р Целил НАГИЈЕВ (Азербејџан)
проф. д-р Менсур НУРЕДИН (С. Македонија)
проф. д-р Назим ИБРАХИМ (С. Македонија)
проф. д-р Озлен ОЗГЕН (Турција)
проф. д-р Муртаза ОЛМЕЗ (Турција)
проф. д-р Али Рафет ОЗКАН (Турција)

проф. д-р Шевкет ОЗНУР (Северен Кипар)
проф. д-р Севим ПИЛИЧКОВА (С. Македонија)
проф. д-р Хамди ХАСАН (С. Македонија)
проф. д-р Ариф АГО (С. Македонија)
проф. д-р Бабахан Мухамед ШЕРИФ (Узбекистан)
проф. д-р Мелахаг ПАРС (Турција)
проф. д-р Фатма Ахсен ТУРАН (Турција)
проф. д-р Мелиха Демет УЛУСОЈ (Турција)
проф. д-р Хулја ДАВУТ-СКУКА (С. Македонија)
проф. д-р Стефан ВАРБАН (Молдавија)
проф. д-р Али ЈИЛДИРИМ (Турција)
проф. д-р Нације ЈИЛДИЗ (Турција)
доц. д-р Афаќ РАМАЗАНОВА (Азербејџан)
доц. д-р Ајшем ЈАНАР (Турција)
доц. д-р Хасан ТЕЈЛИ (Турција)
доц. д-р Ибрахим ЈИЛДИЗ (Турција)
доц. д-р Исмет ЗААТОВ (Крим-Русија)
доц. д-р Сејхан Муртезан ИБРАХИМИ (С. Македонија)

President of the organization board:

Prof. Lusi Karanikolova- Čočorovska, PhD (Faculty of Philology UGD Štip)
Saljami Tahir

Members of the organization board:

Prof. Mahmut ČELIK, PhD (Faculty of Philology UGD Štip)
Prof. Marija LEONTIKJ, PhD (Faculty of Philology UGD Štip)
Prof. Eva GJORGIEVSKA, PhD (Faculty of Philology UGD Štip)
Prof. Ranko MLADENOSKI, PhD (Faculty of Philology UGD Štip)
Prof. Ivana VELKOVA, PhD (Faculty of Philology UGD Štip)
Prof. Nadica NEGRIEVSKA, PhD (Faculty of Philology UGD Štip)
Prof. Nataša SARAFOVA, PhD (Faculty of Philology UGD Štip)
Dujgu ČAGMA, PhD (Turkey)
Salih UNVER, PhD (Turkey)
Kostadin GOLAKOV (Faculty of Philology UGD Štip)

International scientific board:

Prof. Jusuf HAZMAOGLU, PhD (N. Macedonia)
Prof. Oktaj AHMED, Phd (N. Macedonia)
Prof. Fadil HODZA, Phd (N. Macedonia)
Prof. VEDZDAN DZAN, Phd (N. Macedonia-Turkey)
Prof. Lutfi SUNAR, Phd (Turkey)
Prof. Nermin ARAL, Phd (Turkey)
Prof. Ajten Sezir ARIG, Phd (Turkey)
Prof. Mehmet KIRBIJIK, Phd (Turkey)
Prof. Danuta HMIELOVSKA, Phd (Poland)
Prof. Gjulzura DZUMAKUNOVA, Phd (Kyrgyzstan)

Prof. Sulejman BAKI, Phd (N. Macedonia)
Prof. Aktan AGO, Phd (N. Macedonia)
Prof. Gjulin OGUT EKER, Phd (Turkey)
Prof. Nevin GJUNGJOR ERGAN, Phd (Turkey)
Prof. Ferit HAKIMDZANOV, Phd (Tatarstan-Russia)
Prof. Dzengiz HAKOV, Phd (Bulgaria)
Prof. Zejnep ERDOGAN, Phd (Turkey)
Prof. Osman EMIN, Phd (N. Macedonia)
Prof. Numan ARUĆ, Phd (N. Macedonia)
Prof. Dzelil NAGIJEV, Phd (Azerbaijan)
Prof. Mensur NUREDIN, Phd (N. Macedonia)
Prof. Nazim IBRAHIM, Phd (N. Macedonia)
Prof. Ozlen OZGEN, Phd (Turkey)
Prof. Murtaza OLMEZ, Phd (Turkey)
Prof. Ali Rafet OZKAN, Phd (Turkey)
Prof. Sheveket OZNUR, Phd (Northern Cyprus)
Prof. Sevim PILIČKOVA, Phd (N. Macedonia)
Prof. Hamdi HASAN, Phd (N. Macedonia)
Prof. Arif AGO, Phd (N. Macedonia)
Prof. Babahan Muhamed SHERIF, Phd (Uzbekistan)
Prof. Melahat PARS, Phd (Turkey)
Prof. Fatma Ahsen Turan, Phd (Turkey)
Prof. Meliha Demet ULUSOJ, Phd (Turkey)
Prof. Hulja DAVUT-SKUKA, Phd (N. Macedonia)
Prof. Stefan VARBAN, Phd (Moldova)
Prof. Ali JILDIRIM, Phd (Turkey)
Prof. Nadzije JILDIZ, Phd (Turkey)
Afakj RAMAZANOVA, Phd (Azerbaijan)
Ajshem JANAR, Phd (Turkey)
Hasan TELLI, Phd (Turkey)
Ibrahim JILDIZ, Phd (Turkey)
Ismet ZAATOV, Phd (Crimea-Russia)
Sejahn MURTEZAN IBRAHIMI, Phd (N. Macedonia)

СОДРЖИНА / CONTENT

ЛИТЕРАТУРА И ЈАЗИК / LITERATURE AND LANGUAGE

- 15. Билјана Ивановска**
МЕГУ ЈАЗИЦИТЕ И КУЛТУРИТЕ: ТУРСКИТЕ ЗБОРОВИ ВО
ГЕРМАНСКИОТ ЈАЗИК ВРЗ ПРИМЕРИ ОД ДНЕВНИОТ ВЕСНИК DER
TAFESSPIEGEL (2000-2024)
Biljana Ivanovska
Between languages and cultures: Turkish words in the German language
based on examples from the daily newspaper Der Tagesspiegel (2000-2024)
- 27. Весна Мојсова-Чепишевска**
ТУРСКИОТ РАСКАЖУВАЧ ВОДОМЕН ВО АНТОЛОГИЈАТА
НА БАЛКАНСКИОТ РАСКАЗ
Vesna Mojsova Csepishevska
The Turkish storyteller in the anthology of the Balkan short story
- 35. Елка Јачева-Улчар**
ЗА ЕДНО ТУРСКО ВЛИЈАНИЕ ВО МАКЕДОНСКИОТ
ГЛАГОЛСКО-ВРЕМЕНСКИ СИСТЕМ
Elka Jačeva-Ulčar
On a Turkish influence in the Macedonian verbal-temporal system
- 43. Јованка Денкова**
ПАРАДОКСОТ НА ЛЌУБОВТА ВО АДОЛЕСЦЕНЦИЈАТА
НИЗ ПРИЗМАТА НА РОМАНОТ „ЈА САКАМ“ ОД ФАТИХ ЕРДОГАН
Jovanka Denkova
The paradox of love in adolescence through the prism of the novel
“I love” by Fatih Erdogan
- 51. Лидија Тантуровска, Катерина Петровска-Кузманова, Родна Величковска**
ТУРСКИТЕ ЕЛЕМЕНТИ ВО МАКЕДОНСКИОТ СТАРОГРАДСКИ ПЕСНИ
Lidija Tanturovska, Katerina Petrovska-Kuzmanova, Rodna Veličkovska
Turkish elements in Macedonian old town songs
- 69. Лидија Камчева-Панова, Ајдан Асанова, Емилија Петрова**
ПРАКТИЦИРАЊЕ НА МЕГУЕТНИЧКА ИНТЕГРАЦИЈА НА УЧЕНИЦИТЕ ВО
ООУ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“-ШТИП
Lidija Kamceva-Panova, Ajdzan Asanova, Emilija Petrova
Practice of interethnic integration of student in primary school “Goce Delchev”-Shtip

- 79. Луси Караниколова-Чочоровска**
„АПСТРАКТНАТА“ СИМБОЛИКА ВО ПОЕЗИЈАТА НА ЈАХЈА КЕМАЛ
БЕЈАТЛИ
Lusi Karanikolova-Chochorovska
Symbolism in the poetry of Yahya Kemal Byatli
- 91. Марија Соколва**
ТЕШКОТИИ ПРИ УСВОЈУВАЊЕТО НА МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК
ЗА НИВОТО А1 КАЈ ТУРСКИТЕ СТУДЕНТИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТОТ
„ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“-ШТИП
Marija Sokolova
Difficulties in acquiring the Macedonian language for A1 level
among Turkish students at UGD
- 101. Христо Петрески**
БЕЛЕЗИТЕ, СПЕЦИФИКИТЕ И КАРАКТЕРИСТИКИТЕ ВО
ЕСЕИСТИЧКОТО ТВОРЕШТВО НА ЕРОЛ ТУФАН
Hristo Petreski
The markings, specifics and characteristics in the essayist work of Erol Tufan
- 107. Билјана Алексова**
ОБРАЗОВАНИЕТО НА ЖЕНСКАТА ПОПУЛАЦИЈА НА
ЈУРУЦИТЕ ОД ОПШТИНА КАРБИНЦИ
Biljana Aleksova
Education of the female population of the Yuruks (Yörüks) from the
municipality of Karbinci
- 119. Валентина Пандова**
ТУРСКИЗМИТЕ ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК
Valentina Pandova
Turkisms in Macedonian language
- 127. Милутин Ђуричковић**
ТУРСКА ПОЕЗИЈА ЗА ДЕЦУ И ЊЕНА РЕЦЕПЦИЈА НА
СРПСКОМ ЈЕЗИКУ
Milutin Đuričković
Turkish poetry for children and its reception in Serbian
- 137. Душица Ђукиќ Бодловић**
ТУРСКА ПРИЧА НА СРПСКОМ ЈЕЗИКУ
Dušica Đukić Bodlović
Turkish story in Serbian
- 143. Mariya Leontik**
ЈАНЈА КЕМАЛ БЕЈАТЛИ'НИН ШИЌРЛЕРИНИН МАКЕДОНСКА ЧЕВИРИЛЕРИ
Mariya Leontik
Yahya Kemal Beyatli's poetry in the Macedonian language

YAHYA KEMAL BEYATLI'NIN ŞİİRLERİNİN MAKEDONCA ÇEVİRİLERİ

Mariya LEONTİK

Gotse Delçev Üniversitesi, Makedonya Cumhuriyeti
marija.leontik@ugd.edu.mk

Özet: Yahya Kemal Beyatlı, 20. yüzyıl Türk şiirinin en büyük şairlerinden biridir. Şiiri, eski ile yeni Türk şiiri arasında bir köprü niteliğindedir. Gelenek ile modernî birleştiren bir şair olarak çağdaş Türk şiirine yön vermiştir. Beyatlı, şiirlerinde müzikal yapıya büyük önem vermiştir. Aruz vezni ve kafiye düzenini, anlaşılır ve sade bir Türkçe ile kullanmıştır. Beyatlı, şiirinde dilin ifade gücünü en üst düzeyde kullanmıştır.

Yahya Kemal, şiirlerinde sosyal hayatla ilgili konulara sıkça yer vermiştir. Ulus, vatan, İstanbul, tarih, tarihi şahsiyetler, efsaneler, din, Türk müziği ve mimarisi şiirlerinde önemli yer tutar. Şiirlerinde sevgi, sevilen, hatıra, sonsuzluk ve doğa ise büyük uyum ve ritim içinde işlenmiştir. Şairimizin şiiri lirik, kişisel düşünce, duygu ve tecrübelerle doludur; aynı zamanda evrensel değerlerle de zengindir. Yahya Kemal Beyatlı'nın şiiri, Makedonya'da yayımlanan çağdaş Türk şiiri antolojilerinde yer almaktadır. Bu bildiriye, Yahya Kemal Beyatlı'nın Makedonya'da yayımlanmış antolojilerde yer alan Makedonca şiir çevirileri incelenecek ve yeni şiir çevirileriyle literatüre katkı sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Yahya Kemal Beyatlı, Türk şiiri, şiir çevirisi, antoloji, çevirmenler.*

1. Giriş

Yahya Kemal Beyatlı, Türk edebiyatının mucize şairi ve büyük düşünce adamıdır. Şairimiz; çok okuyup araştırmış, çok boyutlu estetik arayışlara yönelmiş, Türk dilinin gücünden en iyi biçimde yararlanmış, kelimeleri büyük ustalıklarla kullanmış, görkemli ahenk yansıtmış, zengin ve mükemmel şiir dili yaratmış, etkileyici imgeler oluşturmuş, kendi kuşağının ve kendinden sonra gelen kuşakların şairlerini etkilemiş ve Türk şiir tarihinde ayrı bir yer edinmiştir.

Makedonya'da birçok çağdaş Türk şiiri antolojisi yayımlanmıştır; fakat sadece iki antolojide Yahya Kemal Beyatlı'nın şiirlerine yer verilmiştir. Fahri Kaya tarafından hazırlanan ve çevrilen *Çağdaş Türk Şiiri* antolojisinde Yahya Kemal Beyatlı üç şiirle temsil edilmiştir. İlhamî Emin ve Esad Bayram

tarafından hazırlanan ve çevrilen çağdaş Türk şiiri antolojisinde Yahya Kemal Beyatlı'nın bir şiiri yer almaktadır.

2024 yılında, Yahya Kemal Beyatlı'nın doğumunun 140. yıl dönümü, Türkiye'de ve Makedonya'da çeşitli etkinliklerle kutlanmıştır. Yahya Kemal Beyatlı'nın Makedoncaya çevrilmiş şiirleri hakkında yaptığımız araştırma ve şairimizin Makedoncaya çevirdiğimiz yeni şiir çevirileriyle bu kutlamayı bu sempozyumda da sürdürmek istedik. Bu çalışmalar çerçevesinde Yahya Kemal Beyatlı'nın on şiir çevirisini “onur çevirisi” olarak okuyuculara sunmaktayız.

Yahya Kemal Beyatlı'nın şiirlerini Türkçe olarak okuduğumuzda ve dinlediğimizde, şairin şiir müziğine ne kadar önem verdiğini hissediyoruz. Her dilin öz müziği olduğundan, Makedoncaya çevrilmiş Yahya Kemal Beyatlı'nın şiirleri de kulağa hoş gelmekte ve dinleyicide ilgi çekmektedir.

2. Yahya Kemal Beyatlı'nın Biyografisi

Yahya Kemal Beyatlı, 2 Aralık 1884 tarihinde Üsküp'te doğmuştur. Yahya Kemal'in asıl adı Mehmet Agâh'tır. Babası Üsküp Belediye Başkanı Nişli İbrahim Bey; annesi, divan şiirinin üstadlarından biri olan Leskofçalı Galib Bey'in yeğeni Nakiye Hanım'dır. Yahya Kemal'in ataları, Rumeli'yi ilk fetheden Osmanlılar arasında yer alır. Yahya Kemal'in bilinen en eski atası Şehsuvar Paşa'dır. Bazı yorumlara göre şairin soyadı “Beyatlı”, atalarından Şehsuvar Paşa'yı çağrıştıracak biçimde seçilmiştir. Şair, Selanik İdadisi'nde Esrâr takma adıyla şiirler yazmaya başlamış, 1915 yılına kadar İstanbul'da gençlik şiirlerini Agâh Kemal adıyla yayımlamış, daha sonra Yahya Kemal takma adını kullanmıştır. Sonunda şair, Yahya Kemal adını nüfusuna da yazdırmıştır. Okuma ve yazmayı Üsküp'te öğrenmiştir. Bu şehirde Üsküp Rûfai şeyhi ve tanınmış bir şair olan Şeyh Saadettin Efendi, küçük Yahya Kemal'e şiir ve edebiyat sevgisini aşlamıştır. Yahya Kemal, çocuk yaşta Şeyh Saadettin Efendi'nin eşi olan Refide Hanım'a âşık olup ilk şiirini onun için yazarak şiire başlamış olmuştur.

Orta öğrenimini Selanik ve İstanbul'da tamamlamıştır. 1902 yılında İstanbul'da Vefa İdadisi'nde okumuştur. 1903'te Paris'e gidip Meaux Okulu'nda bir yıl Fransızcasını ilerletmiştir. 1904'te Siyasal Bilgiler Yüksek Okulu'na girmiştir. Bu şehir, Yahya Kemal'e yeni bir şiir anlayışının oluşmasında önemli katkılar sağlamıştır. Paris'te dokuz yıl kalıp Batı edebiyatını, o dönemin fikirlerini, edebiyatta sembolizm, romantizm ve neoklasik akımlarını yakından tanımıştır. Bu yeni dünyada, hayatında önemli bir yer edinen Baudelaire ile Paul Verlaine'in şiirlerini tanıyarak şiir zevki daha da gelişmiştir. Batı şiirinden edindikleri bilgileri kendi şiirine ustaca aktararak Türk şiirinin yenilenmesine etken olmuştur. 1912'de İstanbul'a dönmüş,

1913'te Darüşşafaka'da (öksüz ve yetim çocuklar için bir okul) edebiyat ve tarih öğretmeni olarak çalışmaya başlamıştır. 1914'te vaiz yetiştiren bir okulda Medeniyet Tarihi dersini vermiştir. 1916-1919 yılları arasında Darülfünun (bugünkü İstanbul Üniversitesi)'de Medeniyet Tarihi, Batı Edebiyatı Tarihi ve Türk Edebiyatı Tarihi derslerine girmiştir. İstiklâl Savaşı'nın başından beri İstanbul basınında ve arkadaşlarıyla çıkardığı "Dergâh" dergisinde bu hareketi destekleyen birçok yazı yayımlamıştır. 1922'de Barış Antlaşması için Lozan'a giden heyette danışman olarak yer almıştır. 1922 yılında Ankara'ya gidip birçok yazı kaleme almıştır.

Bu dönemden sonra siyasi ve diplomasi hayatına girmiştir. 1923'te Urfâ milletvekili olarak görev yapmıştır. 1926'da Varşova, 1929'da Madrid, 1931'de Lizbon elçiliklerinde görevlendirilmiştir. 1934-1935 yıllarında Yozgat, 1935-1943 döneminde Tekirdağ ve 1943-1946 yılları arasında İstanbul milletvekili olmuştur. 1949'da Pakistan'a büyükelçi olarak atanmıştır. Bir yıl sonra emekli olup İstanbul'a dönmüş ve şiir üzerine yoğunlaşmıştır. Ömür boyu iyi şiirler yazmak için büyük emek vermiştir. Bu çabanın neticesi olarak Yahya Kemal Beyatlı, Türk şiirinin zirve şairlerinden biri olmuştur. Beyatlı'dan sonra yetişen genç nesil şairler onun şiirinden ilham almıştır.

Yahya Kemal, 1 Kasım 1958 tarihinde İstanbul'da vefat etmiştir.

3. Yahya Kemal Beyatlı'nın Şiiri

Türk edebiyatında çağdaş Türk şiirinin başlangıç noktası konusunda farklı görüşler mevcuttur. Bunun tespiti kolay değildir çünkü çağdaş Türk şiiri biçim, dil ve konu bakımından yenilikler getirmeliydi. Yahya Kemal Beyatlı, şiirlerini ölçünlü Türk dilinin temelini oluşturan İstanbul ağzıyla söylüyordu. Şiirlerinde vatan, millet, tarih, din, İstanbul'un semtleri ve mekânları, Üsküp, Tekirdağ, İzmir, Konya, Erzurum, Paris, doğa, deniz, kadın, sevgili, aşk, vuslat, geçmiş hayat, hatıra, nostalji, ihtiyarlık, hüzn, ölüm, zaman, sonsuzluk, müzik, mimarlık gibi çeşitli konuları işlemiştir. Ancak bu şiirleri genellikle Divan edebiyatı nazım şekilleriyle yazmıştır.

Yahya Kemal Beyatlı, çağdaş Türk şiirine yeni bir tarz kazandırmak amacıyla Doğu ve Batı kültürlerini, edebiyatlarını ve edebî akımlarını yakından tanımıştır. Doğu ve Batı'nın şiir tecrübelerinden yararlanarak özgün bir senteze ulaşmış ve "öz şiir" anlayışını benimsemiştir. Bu nedenle çağdaş Türk şiirinin ilk filizleri Yahya Kemal Beyatlı'nın şiirinde görülmektedir. Yahya Kemal Beyatlı'nın şiir öğrencisi olan Nâzım Hikmet ise şiire çağdaş Türkçeyi, yeni konuları ve yeni bir biçim olan serbest nazmı getirerek çağdaş Türk şiirinin kurucusu olmuştur.

Edebiyat tarihinde hiçbir şey birdenbire meydana gelmez; her şeyin bir gelişme süreci vardır. Tanzimat'tan sonra yetişenler arasında “öz şiir = saf şiir” anlayışını en güçlü şekilde uygulayan şair Yahya Kemal Beyatlı'dır. Sermet Sami Uysal (1998, s. 311), Yahya Kemal'in şiirsel gelişimini dört döneme ayırır: “1. Şiire ön hazırlık dönemi (1897-1905); 2. Paris'te “hâlis şiiri” arayışı ve Fransız şiirlerinden etkilenme dönemi (1905-1912); 3. Kendi şiirini geliştirme ve derinleştirme dönemi (1912-1948); 4. Kendi kendini yenileme dönemi (1948-1958).”

Yahya Kemal Beyatlı, az ama öz yazmayı tercih etmiştir. Otuz yaşına kadar yazdığı bütün şiirleri yırtıp atmış, olgunluk döneminde yarattığı şiirleri ise fikir, dünya görüşü, konu, anlatım ve biçim açısından mükemmel olmuştur. Şair, şiirsel olgunluğa eriştikten sonra, en beğenilen ve en tanınmış şiirlerini elli ile altmış yaşları arasında yazmıştır. Bu şiirsel verimlilik ve mükemmellik yaklaşık kırk yıl sürmüştür. Ahmet Kabaklı'ya (1987, 3, s. 494) göre: “Bu hâl, onun şiirlerini his, ilham ve hevesle değil, kültür ve felsefe derinliğiyle yazdığını göstermektedir.”

Yahya Kemal Beyatlı, şiirlerini mükemmel bulduktan sonra çeşitli dergilerde yayımlamış, büyük ilgi görmüş ve kolayca benimsenmiştir. Ancak titizliği ve mükemmeliyet anlayışı sebebiyle şiirlerini hayattayken kitaplaştıramamıştır. Ölümünden sonra kurulan Yahya Kemal Beyatlı Enstitüsü, şairin şu şiir kitaplarını yayımlamıştır: “Kendi Gök Kubbemiz” (1961), “Eski Şiirin Rüzgârıyla” (1962), “Rubâiler ve Hayyam Rubâilerini Türkçe Söylemiş” (1963). Şairin bitmemiş şiirleri ise 1976 yılında bir kitapta toplanmıştır (1976).

Ahmet Kabaklı'ya (1987, 3, s. 501) göre: “Yahya Kemal'in şiirleri dil ve biçim yönlerinden yapılacak bir ayrımla üç kısımda toplanabilir: 1. Kuralsız nazım şekilleri ve 20. yüzyıl Türkçesiyle söylenmiş şiirler; 2. Divân Edebiyatı nazım şekilleriyle ve o şiirin diliyle söylenmiş şiirler; 3. Rubâiler.”

Kuralsız nazım şekilleriyle ve 20. yüzyıl Türkçesiyle söylenmiş şiirler “Kendi Gök Kubbemiz” başlıklı kitapta toplanmıştır. Divân Edebiyatı nazım şekilleriyle ve o şiirin diliyle kaleme alınmış şiirler “Eski Şiirin Rüzgârıyla” adlı kitapta yayımlanmıştır. Rubâiler ise “Rubâiler” adlı kitapta neşredilmiştir.

Bu bildiride bizi ilgilendiren eser, “Kendi Gök Kubbemiz” başlıklı şiir kitabındaki şiirlerdir. Yahya Kemal, 74 yaşındayken tamamladığı “Süleymaniye'de Bayram Sabahı” şiirinde geçen “Kendi gök kubbemiz altında bu bayram saati” dizesinden “Kendi Gök Kubbemiz” kısmını kitap başlığı olarak kullanmıştır. Şair, bu kitaptaki şiirleri yaşayan Türkçeyle, yani evde, sokakta konuşulan günlük dille ve aynı zamanda kültür Türkçesiyle yazarak her zevke hitap etmiş ve böylece Türkçeyi çağdaş şiir dili düzeyine getirmeyi başarmıştır. Kitaptaki şiirler aruz vezniyle, kuralsız nazım şekilleri ve kafiye

kullanılarak yazılmıştır. Yahya Kemal Beyatlı'ya göre vezin ve kafiye, şiirde âhenk ve ritim yaratmada işlevseldir. Biz de şiir çevirilerimizde bu özelliklere mümkün olduğunca özen göstermeye çalıştık.

4. Makedonya'da Yayımlanan Türk Şiir Antolojilerinde Yahya Kemal Beyatlı'nın Makedonca Şiir Çevirileri

Makedonya'da, Türk şiirine karşı ilgi Yugoslavya döneminde gösterilmeye başlanmıştır. Türk şiirini tanımak için özellikle Makedonya'da hazırlanan, Makedoncaya çevrilen ve yayımlanan şiir antolojileri çok önemlidir. Antolojiler, farklı şairlerin farklı şiirlerinden oluştuğu için Türk şiirine iyi bir giriştir. Bunun dışında, Türk şiirinin genel panoramasını görmek açısından da oldukça yararlı eserlerdir.

Yahya Kemal Beyatlı'nın şiirleri, Makedonya'da farklı antolojiler kapsamında şu kronolojik sırayla yayımlanmıştır:

- 1985 yılında, “Современа турска поезија” (“Çağdaş Türk Şiiri”) başlıklı antoloji, Kultura Yayınevi tarafından basılmıştır. Bu antolojinin ikinci genişletilmiş baskısı 2011 yılında Panili Yayınevi tarafından neşredilmiştir; fakat Yahya Kemal Beyatlı'nın çevirileri aynen korunmuştur. Fahri Kaya, bu antolojide şu şiirleri Makedoncaya çevirmiştir: “Rindlerin Ölümü” („Смртта на веселниците“), “Gece” („Нок“), “Endülüs'te Raks” („Танцот во Андалузија“).
- 2001 yılında, “Од еден поинаков рид: современи турски поети” (“Başka bir Tepeden: Çağdaş Türk Şairleri”) başlıklı antoloji, İNA-komerts Yayınevi tarafından neşredilmiştir. İlhami Emin, “Rindlerin Ölümü” („Смртта на боемите“) adlı şiiri Makedoncaya çevirmiştir.
- 2009 yılında, “Чудесниот град – Mucizeli Şehir” başlıklı antoloji, Skopje'nin Kültür ve Sanat Müdürlüğü Yayınları tarafından yayımlanmıştır. İlhami Emin, “Bir Başka Tepeden” („Од еден поинаков рид“) adlı şiiri Makedoncaya çevirmiştir.

1985'ten 2009'a kadar, iki çevirmen, Fahri Kaya ve İlhami Emin, Yahya Kemal Beyatlı'nın “Kendi Gök Kubbemiz” adlı şiir kitabında bulunan farklı şiirlerini Makedoncaya çevirip yayımlamışlardır. 2009'dan sonra Yahya Kemal Beyatlı'dan yeni bir şiir çevirisi yayımlanmış olabilir; ancak böyle bir bilgiye ya da çeviriye ulaşamadık. Yahya Kemal Beyatlı'nın şiir çevirileri, 1985, 2001 ve 2009 yıllarında yayımlanmıştır. Bu tarihten sonra, tam on altı yıldır Yahya Kemal Beyatlı'nın şiirlerinin yeni bir çevirisi yayımlanmamıştır.

Böylece iki çevirmen, Fahri Kaya ve İlhami Emin, 1985'ten 2009'a kadar Yahya Kemal Beyatlı'nın şu dört farklı şiirini Makedoncaya çevirip yayımlamışlardır:

1. “Rindlerin Ölümü” („Смртта на веселниците“, çeviri: Fahri Kaya, 1985; „Смртта на боемите“, çeviri: İlhami Emin, 2001);
2. “Gece” („Нок“, çeviri: Fahri Kaya, 1985);
3. “Endülüs’te Raks” („Танцот во Андалузија“, çeviri: Fahri Kaya, 1985);
4. “Bir Başka Tepeden” („Од еден поинаков рид“, çeviri: İlhami Emin, 2009).

Makedonya’daki Türk Dili ve Edebiyatı bölümleri ile Türkiye’deki Makedon Dili ve Edebiyatı bölümlerinde çeviri alanları geliştikçe, hem Türk şiiri antolojilerinin sayısı hem de Yahya Kemal Beyatlı’nın şiirlerinin çevirileri artacaktır.

5. Yahya Kemal Beyatlı Şiirlerinin Yeni Makedonca Çevirileri

Yahya Kemal Beyatlı’nın “Kendi Gök Kubbemiz” adlı şiir kitabındaki şiirleri lirik, duygulu, içten, sıcak ve ahenklidir. Birçok şiirinde otobiyografik unsurlar mevcuttur. Şairimiz, en çok insanı, hayatın anlamını ve geçiciliğini, sevgiyi ve doğayı işlemiştir. Yahya Kemal Beyatlı, şiirlerinde özellikle İstanbul’u ve İstanbul’un tanınmış yerlerini, doğasını, denizini, halkın kültürünü, gelenek ve göreneklerini, tarihini, mimarisini, dilini, müziğini ve benzer konuları ön plana çıkarmıştır. Şair, doğada, bireyde ve toplumdaki sonsuzluk duygusunu da şiirinde etkili bir biçimde yansıtmıştır. “Kendi Gök Kubbemiz” başlıklı kitaptaki şiirler hayal, hatıra ve geçmişten beslenip melankoli, neşe ve coşkuyla söylendiğinden dolayı okuyucular, dinleyiciler ve çevirmenler için son derece caziptir. Bütün bu özellikleri ya da bunların en büyük kısmını çeviriye yansıtmak kolay bir iş değildir.

Yahya Kemal Beyatlı’nın doğumunun 140. yıldönümü münasebetiyle, şairin geçmişte Makedoncaya çevrilmiş şiirlerini anmak, Türkolog ve çevirmen olarak yeni şiir çevirilerimle katkı sunmak istedim. Bu bildiriye daha fazla şiir çevirisi katmak amacıyla, özellikle kısa şiirlere öncelik verdim. Şairimizin şiirleri; dil kullanımı, şekil unsurları, ahenk (ritim, musiki) ve anlatım bakımından çeviri için zorlayıcı metinlerdir. Yahya Kemal Beyatlı’nın şiir estetiğini çeviriye yansıtmak için büyük emek ve hüner gerektirir. Şairin şiirlerini Makedoncaya çevirirken bütün bu unsurlara mümkün olduğunca dikkat edip, özellikle Makedon dilinde de içten, samimi ve lirik ifadeyi korumaya özen gösterdim.

Bu vesileyle Yahya Kemal Beyatlı’nın evrensel özellik gösteren şu on bir şiirini Makedoncaya çevirdim: “Bir Başka Tepeden” („Од еден друг рид“), “Mevsimler” („Годишни времиња“), “Kar Musikileri” („Снежна музика“),

“Gece” („Нок“), “Akşam Musikisi” („Вечерна музика“), “Eylül Sonu” („Крајот на септември“), “Sessiz Gemi” („Безгласниот брод“), “Duyuş ve Düşünüş” („Чувство и мисла“), “Geçmiş Yaz” („Минатото лето“), “Güftesiz Beste” („Песна без текст“), “Özleyen” („Кoj копнее“).

1. BİR BAŞKA TEPEDEN

Sana dün bir tepeden baktım aziz İstanbul!
Görmedim gezmediğim, sevmediğim hiç bir yer.
Ömrüm oldukça, gönül tahtıma keyfince kurul!
Sâde bir semtini sevmek bile bir ömre değer.

Nice revnaklı şehirler görülür dünyâda,
Lâkin efsunlu güzellikleri sensin yaratan.
Yaşamıştır derim, en hoş ve uzun rü'yâda
Sende çok yıl yaşayan, sende ölen, sende yatan.

ОД ЕДЕН ДРУГ РИД

Свет Истанбуле вчера од еден рид те гледав
Нема место што не видов, прошетав и сакав
Дур сум жив на престолот на душата моја царувај
Сал еден твој кварт да се сака вреди за цел живот знај.

Колку многу градови во светот си светкаат
Но волшебните убавини сал од тебе се творат
Живееле в најубав, долг сон за тие велат
што во тебе живеат, умираат и почиваат.

2. MEVSİMLER

Kopar sonbahar tellerinden,
Derinden, derinden, derinden,
Biten yazla başlar keder mûsikîsi.

Bu sâhillerin seslenir her yerinden,
Derinden, derinden, derinden,
Hazin günlerin derbeder mûsikîsi.

Denizden ve dağdan gelen hüzne kandık.
Bulutlar dağılsın, bahâr olsun artık.
Duyulsun bir engin seher mûsikîsi.

Güneş doğmadan mâvileşmiş Boğaz'dan,
Nevâ-kâr açılsın bütün ses ve sazdan,
Ufuklarda sürsün zafer mûsikîsi.

ГОДИШНИ ВРЕМИЊА

Се скинува од жиците на есента,
Од длабочина, од длабочина. од длабочината,
Завршува летото, почнува жалната музика.

На овие брегови се одсива од сите места,
Од длабочина, од длабочина, од длабочината,
На тажните денови наши нескладната музика.

Сити сме од тагата на морето и планината
Облаците да се распрнат нека дојде пролетта
Нека се слушне една пространа утринска музика.

Пред да изгрее сонцето на Босфорот што синее
Музиката Нева кар од сазот нека се лулее
На хоризонтот нека ечи победничка музика.

3. KAR MUSİKİLERİ

-Varşova 1927-

Bin yıldan uzun bir gecenin bestesidir bu.
Bin yıl sürecek zannedilen kar sesidir bu.

Bir kuytu manastırda duâlar gibi gamlı.
Yüzlerce ağızdan koro hâlinde devamlı.

Bir erganun âhengi yayılmakta derinden...
Duydumsa da zevk almadım İslav kederinden.

Zihnim bu şehirden, bu devirden çok uzakta,
Tanbûri Cemil Bey çalıyor eski plâkta.

Birdenbire mes'ûdum işitmek hevesiyle,
Gönlüm dolu İstanbul'un en özlü sesiyle.

Sandım ki uzaklaştı yağın kar ve karanlık,
Uykumda bütün bir gece körfezdeyim artık!

СНЕЖНА МУЗИКА

- *Варшава 1927* -

Мелодија постара од илјада години е ова.
Снежен глас илјада години ко да ќе трае е ова.

Како молитвата во еден тивок манастир е тажна,
Како хор составен од стотици усти е постојана.

Од длабочината звук од оргула се распространува...
И да слушнав од словенската тага не се насладувам.

Многу е далечен мојот ум од овој град и епоха,
Тамбурашот господин Џемил свери на старата плоча.

Желбата за слушање одеднаш мене ме прави среќно,
Со најинтомниот истанбулски глас срцето е полно.

Ко да се оддалечи снегот што снежи и темницата,
В сонот е цела ноќ, веќе сум на Заливот во мислата!

4. GECE

Kandilli yüzerken uykularda
Mehtâbı sürükledik sularda.

Bir yolda parıldayan, gümüşten,
Gittik... Bahs açmadık dönüşten.

Hulyâ tepeler, hayâl ağaçlar...
Durgun suda dinlenen yamaçlar..

Mevsim sonu öyle bir zaman ki
Gâip bir mûsikiydi sanki.

Gitmiş kaybolmuşuz uzakta,
Rü'yâ sona ermeden şafakta...

НОЌ

Додека Кандилли во соновите пловеше
Месечева светлина во водите пливаше.

Патот пред нас како среброто блескаше
Заминавме... Враќањето не се спомнуваше.

Врвот сонуваше, дрвото си мечтаеше...
Падината во мирната вода одмараше...

Крајот на годишното време што се близеше
Како таинствена музика се слушаше.

Пред да завршат сонштата во зората,
Заминавме, се изгубивме в далечината...

*Кандилли: е њознай̄ кварѝ њокрај брежоӣ на
Босфороӣ.*

<p>5. AKŞAM MUSİKİSİ</p> <p>Kandilli'de, eski bahçelerde, Akşam kapanınca perde perde, Bir hâtıra zevki var kederde.</p> <p>Artık ne gelen, ne beklenen var; Tenhâ yolun ortasında rüzgâr Teşrin yaptıklarıyla oynar.</p> <p>Gittikçe derinleşir saatler, Rikkatle, yavaş yavaş ve yer yer Sessizlik dâima ilerler.</p> <p>Ürperme verir hayâle sık sık, Her bir kapıdan giren karanlık, Çok belli ayak sesinden artık.</p> <p>Gözlerden uzaklaşınca dünyâ Bin bir geceden birinde gûyâ Başlar rû'yâ içinde rû'yâ.</p>	<p>ВЕЧЕРНА МУЗИКА</p> <p>Во Кандилли во градините стари Штом ноќта ко перде ќе се затвори Во тагата сласт од спомени ори.</p> <p>Веќе ни некој доаѓа ни бдее, На сред тивкиот пат ветерот вее Со октомвриски лисја се лулее.</p> <p>Часовите се продлабочуваат, Со сожалување леко итаат Безгласните мигови везден течат.</p> <p>Трепетот често фантазија раѓа Од секоја врата темница паѓа Со одек на чекори јасно доаѓа.</p> <p>Штом од очи се одделува светот В илјадници ноќи со трепетот Почнува да се гледа сон во сонот.</p>
<p>6. EYLÜL SONU</p> <p>Günler kısaldı. Kanlıca'nın ihtiyarları Bir bir hatırlamakta geçen sonbaharları.</p> <p>Yalnız bu semti sevmek için ömrümüz kısa... Yazlar yavaşça bitmese, günler kılalmasa...</p> <p>İçtik bu nâdir içkiyi yıllarca kanmadık... Bir böyle zevke tek bir ömür yetmiyor, yazık!</p> <p>Ölmek kaderde var, bize ürküntü vermiyor; Lâkin vatandan ayrılışın ıstırâbı zor.</p> <p>Hiç dönmemek ölüm gecesinden bu sâhile, Bitmez bir özleyiştir, ölümden beter bile.</p>	

КРАЈОТ НА СЕПТЕМВРИ

Деновите се скратија. Од Канлица старците
Една по една ги споменуваат есените.

Кус е животот наш само квартав за да се љуби
Дните се скусуваат, летото лека се губи.

Овој редок пијалак со години го пиевме
За ваква сласт животот е кус, не се наситивме.

Смртта во судбината е пишана, нè не плаши
Разделбата од татковината болно нè страши.

Вечното заминување од овој брег со смртта
Станува бесконечен копнеж, полош и од смртта.

Канлица: е ѿзнаѝ кварѝ ѿкрај бреѝоѝ на Босфороѝ.

7. SESSİZ GEMİ

Artık demir almak günü gelmişse zamandan,
Meçhûle giden bir gemi kalkar bu limandan.
Hiç yolcusu yokmuş gibi sessizce alır yol;
Sallanmaz o kalkışta ne mendil ne de bir kol.
Rıhtımda kalanlar bu seyâhatten elemli,
Günlerce siyâh ufka bakar gözleri nemli.
Biçâre gönüller! Ne giden son gemidir bu!
Hicranlı hayâtın ne de son mâtemidir bu!
Dünyâda sevilmiş ve seven nâfile bekler;
Bilmez ki giden sevgililer dönmiyecekler.
Bir çok gidenin her biri memnun ki yerinden,
Bir çok seneler geçti; dönen yok seferinden.

БЕЗГЛАСНИОТ БРОД

Ако веќе пристигнал денот од времето сидрото да се крене
Од ова пристаниште еден брод в непозната насока ќе тргне.
Како да нема свои патници безгласно и сам си запловува
Никој не мавта ни со рака ниту со шамиче кога тргнува.
Растажени од патувањето на крајбрежјето остануваат
Тие што со дни во црниот хоризонт насолзено си гледаат.
О беспомошни срца! Не е ова заден брод на заминување!
Ни на животот полн со разделби не е ова задно тагување.
Во светот љубениот и љубената залудно се надеваат
Тие не знаат дека заминатите љубени не се враќаат.
Многу заминати се задоволни, судбината ја прифатија,
Многу години поминаа, од патувањето не се вратија.

8. DUYUŞ VE DÜŞÜNÜŞ

Sevdiklerim göçüp gidiyorlar birer birer,
Ay geçmiyor ki almiyayım gamlı bir haber.

Kalbim zaman zaman bu haberlerle burkulu;
Zihnim düşünmeden dağınk, gözlerim dolu.

Kaybettî asrımızda ölüm eski hüznünü.
Lâkayd olan mühimsemiyor gamlı bir günü.

Çok şey bilen diyor: “Gidecek her gelen nesil!
Ey sâde dil! Bu bahsi hayâtında böyle bil!

Hiç durmadan hayât öğütür devreden bu çark.
Ölmek sırayladır, sıralanmakta varsa fark!”

İlmin derin görüşleri, aklın hükümleri
Doldurmuyor boşalmış olan hisli bir yeri.

ЧУВСТВО И МИСЛА

Саканите еден по еден си заминуваат,
Без една тажна вест месеците не минуваат.

Моето срце страда од овие вести тажни,
Умот со мислите се бори, очите се влажни.

Во овој век смртта ја изгуби старата тага.
Кај рамнодушниот од оваа жал нема трага.

Мудреците велат: „Секое колено згаснува!
О срце наивно! Животот вака продолжува.

Животот без запирање врти и меле во круг.
Смртта си доаѓа по ред, не избира некој друг.“

Научните мисли и разумот не помагаат,
Тажното и празно место не го пополнуваат.

9. GEÇMİŞ YAZ

Rü'yâ gibi bir yazdı. Yarattın hevesinle,
Her ânını, her rengini, her şî'rini hazdan.
Hâlâ doludur bahçeler en tatlı sesinle!
Bir gün, bir uzak hâtıra özlersen o yazdan.

Körfezdeki dalgın suya bir bak, göreceksin:
Geçmiş gecelerden biri durmakta derinde;
Mehtâb... iri güller... ve senin en güzel aksin...
Velhâsıl o rü'yâ duruyor yerli yerinde!

МИНАТОТО ЛЕТО

Тоа лето беше како во сон. Со полетот твој
Секој миг, секоја боја и радост ја создаде.
В бавните сè уште слатко одсвонува гласот твој!
Ако далеку спомен в летото бараш ќе се најде.

На заливот во замислените води погледај,
Една од минатите ноќи длабоко си стои,
Месечина, крупни рози, твојот најубав отсјај...
И волшебниот сон на своето место си стои.

<p>10. GÜFTESİZ BESTE</p> <p>Sizi dün bekledim o yollarda Ki gezindikdi bir zaman karda, Kararan gözlerimle rüzgârda Sizi dün bekledim o yollarda!..</p> <p>Saniyordum unuttunuz adımı; Dediniz hissedince maksadımı: “Beni hâlâ bu genç unutmadı mı Ki bugün bekliyor bu yollarda?”</p> <p>Nice sevdâlîlarla sevgililer Aşkî yollarda böyle beklediler! Nice sevdâlîlar da var ki diler Akşam olsun bu kuytu yollarda!.</p>	<p>ПЕСНА БЕЗ ТЕКСТ</p> <p>Вчера јас те чекав на тие патишта По кои в снегови шетаваме ко в сништа. Со очи кои темнеат од ветришта Вчера јас те чекав на тие патишта.</p> <p>Мислев името ми го заборавивте, Штом целта ми ја осетивте, рековте: „Момчево не ме заборава сè уште Штом денес чека на овие патишта?“</p> <p>Колку ли вљубени кои се сакаа На љубовни патишта вака чекаа Колку вљубени има што си посакаа Ноќ да падне врз овие тивки патишта.</p>
<p>11. ÖZLEYEN</p> <p>Gönlümle oturdum da hüznlendim o yerde, Sen nerdesin, ey sevgili, yaz günleri nerde! Dağlar ağarırken konuşurduk tepelerde, Sen nerde o fecrin ağaran dağları nerde!</p> <p>Akşam, güneş artık deniz ufkunda silindi, Hulyâ gibi yalnız gezinenler köye indi, Ben kaldım, uzaklarda günün sesleri dindi, Gönlümle, hayâlet gibi, ben kaldım o yerde.</p>	
<p>КОЈ КОПНЕЕ</p> <p>На тоа место седнав со срце и се натажив Ти каде си, еј љубена, летните дни каде се! На врвовите што зорат со тебе разговарав, Ти каде си, тие румените планини каде се!</p> <p>Ноќе сонцето на морскиот хоризонт потона, Осамениге ко во сон во село се симнаа, Јас останав, далечните гласови се стишија, На тоа место со душата ко сенка останав.</p>	

6. Sonuç

Yahya Kemal Beyatlı'nın lirik, sıcak, samimi ve ahenkli şiirleri, yıllarca çağdaş Türk şiirini dünyada temsil ederek diğer ulusal şiirlerle kültürel köprüler kurmuştur. Şairimizin şiirleri birçok dile çevrilmiş ve birçok şiir antolojisinde yer almıştır.

Yahya Kemal Beyatlı'nın şiirleri ilk kez 1985'te Makedoncaya çevrilip Makedonya'da yayımlanmıştır. İki çevirmen, Fahri Kaya ve İlhami Emin, 1985'ten 2009'a kadar Yahya Kemal Beyatlı'nın dört farklı şiirini Makedoncaya çevirip yayımlamışlardır. Yahya Kemal Beyatlı'nın yeni bir şiir çevirisinin 2009 sonralarında yayımlanmış olabileceğini varsaysak da, bu konuda herhangi bir bilgiye ya da çeviriye ulaşılmamıştır. Yahya Kemal Beyatlı'nın şiir çevirileri 1985, 2001 ve 2009 yıllarında yayımlanmıştır. Mariya Leontik, Yahya Kemal Beyatlı'nın doğumunun 140. yıl dönümü vesilesiyle, bu bildiri için 2024 ve 2025 yıllarında on bir şiirini Makedoncaya çevirmiştir. Bu şiir çevirilerinin bir kısmını Mariya Leontik, yirmi yıldan fazla süredir Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde okutulan dil bilgisi ve çeviri derslerinde kullanmış, ancak yayımlamamıştır. Bu bildiri kapsamında, söz konusu şiir çevirilerini tekrar gözden geçirip yeni düzeltmeler yapmış ve yeni çeviriler eklemiştir. Dolayısıyla, üç çevirmen 1985 yılından 2025 yılına kadar Yahya Kemal Beyatlı'nın şu on üç şiirini Makedoncaya çevirmiş ve yayımlamıştır:

1. "Rindlerin Ölümü" („Смртта на веселниците“, çeviri: Fahri Kaya, 1985; „Смртта на боемите“, çeviri: İlhami Emin, 2001);
2. "Gece" („Нок“, çeviri: Fahri Kaya, 1985; çeviri: Mariya Leontik, 2025);
3. "Endülüs'te Raks" („Танцот во Андалузија“, çeviri: Fahri Kaya, 1985);
4. "Bir Başka Tepeden" („Од еден поинаков рид“, çeviri: İlhami Emin, 2009; „Од еден друг рид“, çeviri: Mariya Leontik, 2025);
5. "Mevsimler" („Годишни времиња“, çeviri: Mariya Leontik, 2025);
6. "Kar Musikileri" („Снежна музика“, çeviri: Mariya Leontik, 2025);
7. "Akşam Musikisi" („Вечерна музика“, çeviri: Mariya Leontik, 2025);
8. "Eylül Sonu" („Крајот на септември“, çeviri: Mariya Leontik, 2025);
9. "Sessiz Gemi" („Безгласниот брод“, çeviri: Mariya Leontik, 2025);
10. "Duyuş ve Düşünüş" („Чувство и мисла“, çeviri: Mariya Leontik, 2025);
11. "Geçmiş Yaz" („Минатото лето“, çeviri: Mariya Leontik, 2025);
12. "Güftesiz Beste" („Песна без текст“, çeviri: Mariya Leontik, 2025);
13. "Özleyen" („Кoj копнее“, çeviri: Mariya Leontik, 2025).

2009'dan bugüne kadar, tam on altı yıl boyunca Yahya Kemal Beyatlı'nın şiirinin yeni bir çevirisi Makedonya'da yayımlanmamıştır. Bu durum oldukça ilginçtir; çünkü Makedonya'da neredeyse her yılın birçok etkinliğinde

Yahya Kemal Beyatlı'nın şiirleri okunmakta ve geçmişten bugüne kadar onun hakkında birçok panel ve sempozyum düzenlenmektedir. Bu çelişkili durumun birçok nedeni vardır. Makedonya'da eskiden Türkçe ve Makedonca sempozyumlar, konferanslar, iki dilli etkinlikler ve çok dilli edebiyat dergileri bulunmaktaydı. Bütün bu iki dilli etkinlikler, çeviriyi teşvik ederek birçok yeni şiir çevirisinin doğmasına vesile olmuştur. Bugün ise sempozyumlar, konferanslar, etkinlikler ve dergiler genellikle tek yönlü, tek dilli duruma gelmiş; diyalog kurma ve ötekini tanıma konusunda bir motivasyon eksikliği gözlemlenmektedir. Makedonya'daki Türk Dili ve Edebiyatı bölümlerinde de çeviri dallarına karşı ilgi gittikçe azalmaktadır. Yıl dönümleri, büyük şairleri anmak, onların şiirlerini tanıtmak, okumak, diğer dillere çevirmek ve yayımlamak için önemli vesilelerdir. Gelecekte, farklı faaliyetlerle Türkçeden Makedoncaya ve Makedoncadan Türkçeye şiir çevirisini teşvik ederek bu alanı geliştirmek; diğerinin şiirini tanımak amacıyla motivasyonu artırmak ve karşılıklı diyalog kurmak için yeni şartlar oluşturmak gerekecektir.

Kaynakça

- (1985). Doğumunun 100. Yıldönümünde Yahya Kemal Beyatlı Semineri Bildirileri. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı.
- (2009). *Bozgunda Bir Fetih Düşü – Yahya Kemal Beyatlı. HECE-Aylık Edebiyat Dergisi*, Yıl 13, Sayı 145.
- (2009). *Yahya Kemal – Bütün Şiirleri* (Eski Şiir Rüzgârıyla, Kendi Gök Kubbemiz, Rubâiler ve Hayyam Rubâilerini Türkçe Söyleyiş). İstanbul: Yahya Kemal Enstitüsü.
- Kabaklı, Ahmet. (1987). *Türk Edebiyatı 3*. İstanbul: Türk Edebiyatı Yayınları.

* * *

- (1985). *Современа македонска поезија*. (Избор, препев на македонски и предговор: Фахри Каја). Скопје: Култура.
- (2001). *Од еден џинаков риг: современи македонски поезии*. (Избор и препев на македонски: Илхами Емин, Есад Бајрам). Скопје: ИНА-комерц.
- (2009). *Чудесниот град – Мucizeli Şehir*. (Избор и предговор: Васил Тоциновски, Препев на македонски: Илхами Емин). Скопје: Дирекција за култура и уметност.

**YAHYA KEMAL BEYATLI'S POETRY IN THE
MACEDONIAN LANGUAGE**

Marija Leontik

Goce Delcev University, Republic of North Macedonia

marija.leontik@ugd.edu.mk

Abstract: Yahya Kemal Beyatlı is one of the greatest poets of Turkish poetry in the 20th century. He stands between the old and the new Turkish poetry. Yahya Kemal Beyatlı is a modern traditionalist. He is a poet who has guided contemporary Turkish poetry. Beyatlı attached great importance to musical harmony in his poems. He used classical *aruz* meter and rhyme in clear and plain Turkish. Yahya Kemal achieved the highest expressive potential of the language in his poetry.

Yahya Kemal frequently referred to themes related to social life in his poetry. The nation, the homeland, Istanbul, history, historical figures, legends, religion, Turkish music, and architecture hold an important place in his poetry. Themes such as love, the beloved, memory, eternity and nature are expressed with great harmony and rhythm. His poetry is lyrical, filled with personal reflections, emotions and experiences, and at the same time enriched with universal values. Yahya Kemal's poetry is included in contemporary Turkish poetry anthologies published in Macedonia. This paper examines the Macedonian translations of his poems found in these anthologies and aims to contribute to the literature with new translations.

Keywords: *Yahya Kemal Beyatlı, Turkish poetry, translation, poetry translation, anthologies, translators.*